

BO‘LAJAK BOSHLANG‘ICH SINFI O‘QITUVCHILARINI INNOVATSION FAOLIYATGA TAYYORLASHNING TAKOMILLASHTIRILGAN METODIKASI

Xoldarova Iroda Valijonovna

Farg‘ona davlat universiteti o‘qituvchisi,
filologiya fanlari bo‘yicha falsafa doktori

Qurbonzoda Sevaraxon Raxmatali qizi

Farg‘ona davlat universiteti magistranti

ANNOTATSIYA

Ushbu maqola bo‘lajak o‘qituvchida maktab innovatsion sohasini boshqarish ko‘nikmasini shakllantirishda o‘quv-tarbiya jarayonining qaysi yo‘nalishlarda o‘zgartirishlar kiritish kerakligini aniqlashtirish haqida so‘z boradi.

Kalit so‘zlar: innovatsiya, innovatika nazariyasi, bo‘lajak o‘qituvchi, innovatsion faoliyat, innovatsion jarayon, yangiliklar kiritish, innovatsion tizim.

Bo‘lajak o‘qituvchining pedagogik innovatika nazariyasi bo‘yicha bilimlari va ilmiylik prinsipini amalga oshirish bo‘yicha malakasini hisobga olmasdan ularni zamonaviy talablarga muvofiq ravishda innovatsion faoliyatga tayyorlashni amalga oshirishning iloji yo‘q. Boshqacha qilib aytganda, pedagogika oliy ta‘lim muassasasi talabalarining innovatsion tayyorgarligini o‘rganish quyidagi maqsadlarni ko‘zlashi kerak: bunday tayyorgarlikning yaxlit tizimidagi cheklangan tomonlarni aniqlash; bo‘lajak o‘qituvchida maktab innovatsion sohasini boshqarish ko‘nikmasini shakllantirish uchun o‘quv-tarbiya jarayonida qaysi yo‘nalishlarda o‘zgartirishlar kiritish kerakligini aniqlashtirish muhim ahamiyat kasb etadi.

Bo‘lajak o‘qituvchilarni innovatsion pedagogik faoliyatga tayyorgarligini o‘rganish bir necha yillar davomida (2021-2023 yillar) olib borildi, bunda asosiy e‘tibor pedagogika oliygohlari birinchi kurs talabalari va bitiruvchilari tayyorgarligining quyidagi unsurlarining sifatini (ko‘lami va chuqurligi, ketma-ketligi, barqarorligini) aniqlashga qaratildi:

1. Innovatsion dunyoqarash.
2. Pedagogik innovatika nazariyasini egallash.
3. Innovatsion tajribani ko‘chirish va uzatish ko‘nikmalari.
4. Pedagogik yangiliklarni o‘quv jarayonida amalga oshirish metodikasi va uning natijalarini baholash.

Innovatsion tayyorgarlikning qayd etib o'tilgan har bir unsuri turli yo'nalishdagi o'qituvchilarga mo'ljallangan muayyan savol va topshiriqlarda o'z aksini topgan. Masalan, pedagogik innovatika nazariyasiga oid savollarga pedagogik innovatsiya maqsadlari, uning psixologik-pedagogik asoslarini bilish, "innovatsiya", "innovatsion faoliyat", "innovatsion jarayon", "yangiliklar kiritish", "innovatsion tizim" toifalarini tushunish, innovatsion jarayonlarni amalga oshirish yo'llari va hokazolarni kiritdik.

Bitiruvchi bo'lajak o'qituvchilarning innovatsion pedagogik faoliyatga tayyorligining metodik darajasini aniqlash maqsadida ularda quyidagi ko'nikmalarni mavjudligini aniqlashga intildik:

– o'quv fanning innovatsion imkoniyatlari, uning innovatsiya ob'ektlari bilan aloqalarini aniqlash;

– o'quvchilarning dunyoqarashini shakllantirishning zaruriy sharti sifatida dars jarayonida ilmiylik prinsipini amalga oshirish;

– o'quvchilarning yangiliklarga moyilligi va qobiliyatini o'rganish, ularning qiziqishlarni rivojlantirish uchun adekvat metodik usullar va vositalarni tanlash;

– o'quvchilarning individual va yosh xususiyatlarini hisobga olgan holda innovatsiya ob'ektlarining moddiy asosiga mos ravishda ularning qidiruv faoliyatini tashkil qilish;

– yangiliklar kiritishning aniq shaklining tarbiyaviy imkoniyatlarini baholash;

– innovatsion tajribani uzatishning mos metodlari va usullarini tanlash;

– haqiqiy vaziyatni aks ettiruvchi pedagogik sinovlar o'tkazish rejasini tuzish;

– sinovlar o'tkazish, ularning natijalarini tahlil qilish;

– pedagogik g'oyalarni joriy qilish.

Bo'lajak o'qituvchilarning innovatsion pedagogik faoliyatga tayyorgarligini o'rganishda pedagogik tadqiqotning keng ko'lamli metodlaridan foydalanildi: so'rov, suhbat, so'rovnoma, kafedra, fakultetlarning hisobot hujjatlarini o'rganish, imtihonlar, kurs va bitiruv malakaviy ishlari, pedagogik amaliyot bo'yicha hisobotlarni tahlil qilish, ma'ruza va seminar mashg'ulotlari, kurs sinovlari va yakuniy nazoratlarda qatnashish. Bundan tashqari ekspert baholash usuli qo'llanildi, buning uchun ekspert guruhi tashkil etildi. Bu guruhga mos kafedralar o'qituvchilari va maktab xodimlari kiritildi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI: (REFERENCES)

1. Adizov B. Boshlang'ich ta'limni ijodiy tashkil etishning nazariy asoslari: Ped.fan.dok....diss. – T., 2002. – 276 b.

2. Azizxodjaeva N.N. Pedagogicheskie texnologii i pedagogicheskoe masterstvo: Uchebnoe posobie dlya magistraturi vsex spetsialnostey. – T.: «Chulpan», 2005. – 200

s.

3. Мусурмонов, Р., & Мусурмонова, М. (2020). Таълимда инновацион фаолият давр талаби. *Science and Education*, 1(Special Issue 4)
4. Valijonovna, K. I., & Askaraliyevna, U. M. (2021). Use of Modern Information Technologies in Literacy Classes. *International Journal of Culture and Modernity*, 11, 268-273.
5. Zokirova, S. M., & Axmedova, D. O. (2021). WORKING WITH BORROWINGS GIVEN IN DICTIONARIES OF PRIMARY SCHOOL TEXTBOOKS. *Theoretical & Applied Science*, (3), 275-278.
6. Zokirova, S.M., & Topvoldiyeva, Z.R. (2020). ABOUT BORROWINGS IN THE UZBEK LEXICON. *Theoretical & Applied Science*, (4), 701-705.
7. Бахтихон, К. (2017). МАКОН МА'НОСИНИ ИФОДАЛОВЧИ ЛЕКSEMALARINING LINGVISTIK MAYDON SIFATIDA O'RGANILISHI. *Актуальные научные исследования в современном мире*, (4-2), 53-58.
8. Kholdarova, I. V. (2021). THE FOLKS DISCOVERIES AND GENERATIVE LEXEMES. *Theoretical & Applied Science*, (3), 267-270.